

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Acta et decreta

Hieronymus von Croaria

[Hagenau], 11. Apr. 1500

Sessio vicesimoctava in causa Tridentium

[urn:nbn:de:bsz:31-313501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313501)

Sessio XXVIII

referūt eisdē sacre synodo q̄ corā ip̄s p̄ tribunali sedentibꝫ vocato dicto dño duce et alijs p̄ pte dicti dñi ep̄i instrumēta et alia p̄bationū genera dictarū executionū monitorij tā in hac ciuitate Cōstañ. q̄ in p̄tibꝫ in oībo locis in ip̄o monitorio deputatꝫ p̄dictuz publicū cū p̄ster de nō tuto accessu fuerūt p̄ducta. Et seruiatis seruandis p̄ eos fm̄ formā eis traditā, auditoz p̄curatore et defensore dicti dñi ducis ad singulos actus citato, et p̄stat eisdē ex p̄ductis dictas executiones et monitiōes fuisse et esse debite in locis debitis factas et executas fm̄ formā p̄dicti monitorij nō obstantibꝫ exceptiōibꝫ p̄ pte aduersa p̄positis: et terminū in dicto monitorio dicto dño duci et occupatoribꝫ p̄dictis p̄stitutū dudū. Japsū eē: nec eosdē munitos docuisse satisfactū aut paritū monitiōi.

Sessio vicesima octaua in causa Tridentinā.

De mercurij tertia mensis

Die marcij fuit sessio generalis in maiori ecclia Cōstañ. solēniter celebrata, presidēte in eadē dño Johāne ep̄o Hostien. Fuitqꝫ celebratū in ea officiū missę: cū introitu. Cū sanctificatꝫ fuero rē. p̄ Reuerendissimū patrē dñm̄ Johē p̄iarchā Anthiocenū Et p̄dicto officio cōpleto supuenit ibidē serenissimꝫ p̄nceps dñs Sigismundꝫ Roman. et Hungarie rē. rex cū suis nobilibꝫ. Deinde ip̄o legebat letante et alie orōnes q̄ in sessionibꝫ legi solēt. P̄dictis ip̄o pacis accusata p̄sumacia dñi Friderici ducis austrie: et alioꝝ nō audiētū se declarari incidisse penas cōtētas i monitorio. reuerendꝫ p̄f̄ dñs Nicolaꝫ ep̄s Werseburgē. in p̄sumaciā dictoꝝ ducis austrie et alioꝝ p̄nūciavit eosdē incidisse in penas p̄tētas i monitorio put̄ in cedula quā legebat de verbo ad p̄bū cuiꝫ tenor ē inferiꝫ insertus p̄tinet. Et veniēdo i eadem cedula ad insertionē monitorij p̄p̄licitatē et labore dñs p̄trus de lomburga, als de polonia legebat monitoriū, als decretū et eo finito dñs Nicolaus ep̄s p̄fatus cōtinuauit sniam declarationis vsqꝫ ad finem.

Declaratio in causa Tridentinā.

Sacrosancta general' Cōstañ. synodꝫ ecclesiā cātholicā representās. in sp̄ū sancto leguit

Bessio XXVIII

cōgregata ad futurā rei memoriā, Decet sanctā m̄res ecclīaz eos q̄
salutis monita obstinata elatiōe stemnūt nō dimittere incorrectos
neq; impioꝝ p̄teruā sine digna castigatiōe p̄terire. Sane cū du-
dū de anno dñi. M. cccc. xv. et mēse augusti ḡuis q̄rela venerabi-
lis fratris Georgij episcopi Tridentinū, ad nos puenisset q̄ nobilit̄
Frideric⁹ dux aultrie ip̄m in canonica possessiōe ecclīe et ciuitatis
Tridentinū, ac oppidoꝝ castroꝝ terrarū villarū locoꝝ iurū z alioꝝ
bonoꝝ ad eandē ecclīā p̄tinentiū als. xvj. annis pacifice existen-
tem temere z de facto spoliasset, ac eadē p̄ nouē annos detinisset
ac detineret indebite occupatā ac ip̄m cepisset in carcerib; manci-
patū plurib; grauib; violentijs affecisset, lrasq; q̄sdā p̄missiones z
iuramēta metu z imp̄ssionib; extorsisset z suaz z ecclīasticā liber-
tatē ab eodē, Q̄s idē Frideric⁹ charissimo ecclīe filio Sigismū-
do Ro. regi sp̄ augusto, cui sup hoc p̄ ip̄m Georgij ep̄m fuerat de-
lata q̄rela vinculo iuramētī se astrinxisset eludē serenissimi regis
sup his stare p̄ceptis, dictoq; rege p̄ sniaz declarate z p̄cipite ecclī-
siā z bona spoliata p̄fata occupatā eidē Georgio p̄ ip̄m ducē resti-
tuenda fore facere p̄termisit: notū piurij manifeste incurres. Qua-
p̄ hec sc̄tā synod⁹ vocato dicto ducē q̄ tūc in dicta ciuitate Con-
stantiā, aderat, auditisq; suis defensionib; p̄ suos aduocatos z p̄cu-
ratores tā in sessionib; publicis q̄ alijs cōgregatiōib; statutis z de-
putatis ad eadē causam q̄ iura z munimēta p̄tū receperūt binclū
de p̄ducta, Lū istaret dicit⁹ Georgij ep̄s p̄ lras monitorias: p̄fatiū
Fridericū ducē z alios occupatores z detētores: necnō vasallos
nobiles capitaneos officiales z subditos ecclīe Tridentinū, z ciuita-
tis et alioꝝ bonoꝝ p̄dictoꝝ sub penis snijs z p̄stitutiōib; diue me-
morie Raroli q̄rti z illes facinorosos z sacrilegos editis, et alijs q̄-
nitorib; req̄rit et moneri p̄ restitutiōe dicte ecclīe z bonoꝝ p̄dictoꝝ:
ac plenaria satisfactiōe, et als sibi de opportuno remedio p̄fiteri.
Quapropt̄ eadē sacrosctā synod⁹ sup notorietatez alijs seruat⁹ ser-
uandis i cā hmōi certiorata ad plenū candē notorietatē z facti cul-
dētā z alta i ip̄a cā agitata: attēdes volēs idēntari ecclīe p̄uidere,
nec min⁹ aiāz saluti dicti ducis z alioꝝ occupatoꝝ z detētoꝝ, necnō
vasalloꝝ nobilitū capitaneoz officiaroꝝ z subditoꝝ p̄dictoꝝ cō-
sulere. Prehabita deliberatiōe matura. xj. kal. decembris sequētis
eiusdē anni monitoriū decreuit, cui⁹ tenor sic incipit,

Decretum monitorij

Beſſio XXVIII

Sacroſancta generalis ſynod⁹ Coſtañ. vniuerſa
et ſingulis xp̄ifidelibus ſalutē. Gra
uem q̄relā venerabil^{is} fratris n̄ri ep̄i Tridenti^{is}, etc. Et ſic finit ſſas
monitorias. Contra dictū Fridericū ducē et occupatores et detēto
res h̄mōt p̄tibus ip̄i⁹ auditis et ſeruatis ſeruādis p̄dictis p̄tibus ad h̄ le
gitime citatis decreuit⁹ fore p̄cedēdas: decreuit⁹ et p̄cedim⁹ i for
ma q̄ ſequit⁹, q̄ q̄dē forma ſic incipit.

Monitorij decretum in forma.

Sacroſancta et generalis ſynod⁹ Coſtañ. vniuer
ſos venerabiles fr̄es p̄iarchas ar
chiepoſ ep̄os etc. ſic finit. Quibus ē, cuilibet v̄m i p̄miſſis dabit⁹
plenā fidē. Datū Coſtañ. xi. kal. decēbris Anno a nat̄uitate d̄ni
M. cccc. xv. aplica ſede vacante.

Post hec de anno d̄ni, M. cccc. xvj. Cū tā dicit⁹ Frideric⁹
dux pantea de hac ciuitate Conſtañ. reſeſſiſſet ſp̄a ſy
nodo incōſulto, p̄ſatūq; monitorij in ei⁹ p̄ntia et ſuoz aduocatoz
et p̄curatoz p̄ntia decretū p̄tē quendā tractatū p̄cordie que ſpera
bat in actis cauſe plene p̄ſtare i ei⁹ p̄ſonā legitimā nō potuerit hie
executiōz p̄ edictū ſm̄ formā monitorij aūdicti. Et q; p̄ eandē ſan
ctā ſynodū p̄ſtiti fuerūt p̄miſſarij tā de collegio reuerēdiſſimoz
patz d̄noz ſctē Romā. ecclie cardinaliū: q; de natiōibus ſingulis
ad cognoscendū videndū et examinandū an antedictū monitorij
eſſet debite executū. Dicit⁹ q; cōmiſſarij referētibus ex p̄ductis cō
ſtare dictū monitorij fuiſſe debite et i locis deputatis executū. Cō
ſtareq; notorie dictū Fridericū ducē et alios occupatores et detēto
res, necnō vaſallos nobiles capitaneos officiares et ſubditos ſup̄
dictos nullaten⁹ recepti i dicto monitorio p̄tētis fuiſſe, ſ; eundē
Fridericū ducē et alios occupatores et detētores ſup̄dictos dictā
ecclia⁹ Tridenti^{is}. ciuitatē etras oppida caſtra villas et alia iura et bōa
p̄dicta tenere i debite et p̄iudicē occupatas et occupata p̄ ſniam et
p̄ceptū ſereniſſimi regis Ro. cui iureiurādo ſtare p̄miſit, de q; et ei⁹
obligatiōe cōſtat publicis documētis. Ideo volēs p̄ſata ſynodus
tantā inobediētia et rebellione notoria vicifci cū ap̄lo ne tāti ma
li p̄uerſitas trāſeat p̄ſumptioz in exēplū, p̄ hāc ſententiā quam
fert in his ſcriptis p̄nunciat decernit et declarat dictum Fridericū
cum ducem Auſtrie anathematiz et ſacrilegij v̄ſuculis imp̄datū
p̄iurijq; reatū, necnō penas p̄uātiōis et inhabilitatiōis i p̄ſtitiōz

Bessio XXVIII

karolina p̄dicta p̄teras eundē Fridericū ducē et alios occupatores et detētores q̄ ecclesiasticos q̄ seculares, vasallos nobiles capitaneos officarios et subditos inobediētes et rebelles ecclie et ciuitatis Tridentinē, ac oppidorū castroꝝ terrarū villarū et locoꝝ, nec nō iuriū et bonoꝝ dicte ecclie, cuiuscūq̄ stat⁹ gradus dignitatis aut preeminētie. Etia si ducalis fuerint in penas inias et censuras als in dicto monitorio cōprehensas et expressas incidisse. Ip̄iusq̄ Friderici ducis Austrie et eoz occupatoꝝ detentozū et alia loca q̄cūq̄ ecclesiastico supposita iterdicto. Un̄ eadē sacrosancta synod⁹ diuersos et singulos venerabiles fr̄es p̄tarchas archiep̄os ep̄os ac dilectos ecclie filios abbates p̄ores p̄positos decanos archidiaconos scolasticos cantores thesaurarios et canonicos tā cathedrālū q̄ collegiatarū parrochialūq̄ ecclesiarū rectores et loca tenentes eorundē, ceterosq̄ plebanos curatos et nō curatos clericos notarios et tabelliones publicos per italiā et aliamaniā cōstitutos, et als vbi libet et eoz quēlibet in solidū ad quē vel ad q̄s p̄ntes l̄fe puenerint tenore p̄ntium requirit atq̄ monet p̄mo sc̄do tertio et pemptorio terminis cōiter et diuisim, et sic eorum cui libet in p̄tute sciē obediētē et sub excoicationis pena late inie dīstricte p̄cipiendo mādat, q̄tinus statim visis p̄ntib⁹ dictum Fridericū ducē Austrie anathemat⁹ et sacrilegij vinculis innodatum piurijq̄ reatū, nec nō penas p̄uatis et inhabilitatiōis predictas, ac eundē et occupatores ac detentores vasallos nobiles capitaneos officarios et subditos inobediētes et rebelles predictas penas censuras et inias als in dicto monitorio p̄ntas incidisse, singulis dieb⁹ dñicis et festiuis in eoz ecclesijs monasterijs et capellis infra missarū solēnia dum ibidē populi multitudo ad diuisa audīendū aut als congregata fuerit, Etia als vbi et q̄n et q̄tiens expedīes fuerit, Et postq̄ vigore p̄ntium ip̄i seu alijs eoz req̄sūt fuerint seu fuerit requisit⁹ pulsatis campanis: cādelis accensis: et demū extinctis et in terrā p̄iectis publice denunciēt et euitēt: et ab alijs publice q̄tū in eis erit denunciari et euitari ab oib⁹ xp̄ifidelibus faciāt et p̄mittant. Et p̄ntem n̄fam declarationē seu iniam et oīa et singula in eis p̄tēta publicēt in sinuent et ad intellectū xp̄ifidelīū astansū exponāt et plenarie exequant⁹ donec et q̄usq̄ sup̄ p̄missis absolutiōis b̄n̄ficiū meruerint obtinere, et a p̄dictis rebel-

Sessione XXIX

liōibz destiterint et debite satisfecerint: aut aliō a dicta sacrosctā sy-
nodo vel futuro summo pontifice habueritis in mandatis. Et qz
Idē Frideric⁹ dux Austrie pbaronis imitat⁹ duricē more aspī-
dīs surde obturauit aures suas: huius scē synodī pces et monita
suorūqz amīcorz. et pfati regis sniam et iusiurandū despiciēs tāta
exigēte duricia cogit hec scā synodus de finali remedio puidere.
cum nihil prosit snias ferre nisi sit q̄ eas debite executioni deman-
det. Comittit ergo pfata scā synod⁹ pfato charissimo ecclie filio
defensori z aduocato Sigisimundo regi Romani. semp augusto.
cui⁹ specialr interest ad restitutiōē ecclie p̄ritas z oppressas ecclias
restaurare et ecclesiasticas psonas a violētis et iniurijs defensare
et eandē sniam executioni demādare. et ceteris pncipibz ac xpīstī
delibz vt ad restitutiōē dicte ecclie et ciuitatis Tridentin. et oīm
bonorū z iurū ipsius: et eī integrā libertatē et indemnitatē seruandā
p̄tra dictū Fridericū Austrie ducē et alios occupatores z detē-
tores pfatos: vt n̄m prefatū monitoriū realē executionē obis
neat brachiū ipendāt: fauorē z auxiliū gladij z potētie oīmode se-
cularis. Decernit insuper hec sancta synod⁹ ad pleniorē executio-
nem habendā pcessum p̄tra oēs intrusos z intrudēdos ī dicta ec-
clesia z ciuitate Tridentin. ac castris oppidis terris villis locis pos-
sessiōibz iuribz z bonis eiusdē. Et p̄tra adherentes eidē duci Fri-
derico z occupatoribz z detentoribz. ac intrusis et intrudēdis: ac
cōtra dantes auxiliū p̄siliū aut fauorē. Quē quidē pcessum etiam
oēs et singulos pcessus necessarios z opportunos cōmittit vene-
rabili Petro epō Tragurien. cū p̄tate subdelegandī z alijs clausu-
lis in forma debita et p̄sua. Supplēs qz eadē synodus oēs solē-
nitatis defectū. si q̄s forsan fuerit in pmissis.

Lectis autē his reuerēdissim⁹ dñs ep̄s Hostien. cardinal' vinar-
rien. iuxta p̄sensum z voluntatē oīm nationū z alia p̄pter discordiā
nationū q̄ ad ordinē respōdit. p vice p̄nti p verbū: placet.

Sessione vicesimanona.

Anno et iditōe quibus su

pra. die 30 lune. viij. mensis marcij. fuit celebrata sessio
generalis in ecclia maiori Cōstān. p accusatiōē p̄p̄ma